

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА.
МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта
спеціалізація А 4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань А Освіта

Кваліфікація: бакалавр середньої освіти.
Вчитель української мови і літератури, англійської мови

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

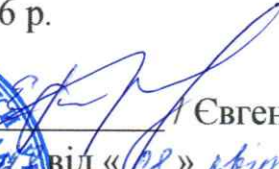
Голова вченої ради

 / Олександр ДУБОВИЙ /
(протокол № 3 від «27» серпня 2026 р.)

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2026 р.

Ректор

 / Євген ТРУШЛЯКОВ /
(наказ № 1 від «08» вересня 2026 р.)

Миколаїв–2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

Проект освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» розглянуто на засіданні кафедри української мови, літератури та методики навчання

Протокол № 8 від «03» березня 2026 р.

В. о. завідувачки кафедри

Лілія РУСКУЛІС

Проект освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» розглянуто Навчально-методичною радою філологічного факультету

Протокол № 2 від «11» березня 2026 р.

Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

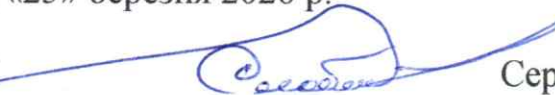

Андрій ЛАБАРТКАВА

Проект освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова

Протокол № 3 від «25» березня 2026 р.

Голова НМР НУК

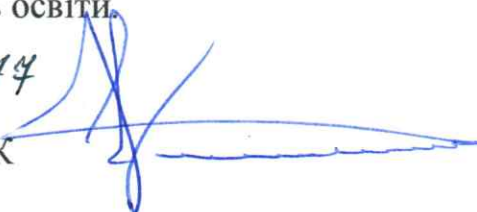

Сергій СЛОБОДЯН

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» зареєстрована в Єдиній державній базі з питань освіти.

ID програми 72074

Начальник ННЦЦК

Валерій КОМИШНИК

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «*Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))*» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 4 Середня освіта галузі знань А Освіта розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519, основних положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р., схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р зі змінами від 13 грудня 2017 р. наказ № 903, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р.; Методичних рекомендацій щодо відповідності освітніх програм спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та деталізованим галузям Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013 (наказ МОН № 1734 від 31.12.2025 р.).

Зміст підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «*Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))*» галузі знань А Освіта закріплюється навчальними планами й розкривається через навчальні програми, забезпечені навчально-методичним інструментарієм.

Освітньо-професійна програма (ОПП) визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, перелік загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Розроблено робочою групою у складі:

Гарантка освітньої програми:

РОДІОНОВА Інна, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови, літератури та методики навчання.

Члени робочої групи:

РУСКУЛІС Лілія, докторка педагогічних наук, професорка, в. о. завідувачки кафедри української мови, літератури та методики навчання.

КАЛЕНЮК Світлана, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови, літератури та методики навчання.

МІКРЮКОВА Катерина, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови, літератури та методики навчання.

КОПІЙКА Оксана, вчителька вищої категорії, старша учителька, директорка Миколаївської гімназії №15.

ДІМІРОВА Наїна, здобувачка II (магістерського) рівня вищої освіти, учителька англійської мови Миколаївського ліцею № 28.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. ГОГОЛЬ Наталія, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
2. МХИТАРЯН Ольга, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського ОППО.
3. ГРИБОВИЧ Софія вчителька української мови і літератури та зарубіжної літератури Миколаївського ліцею № 6, викладачка циклової комісії правових та соціально-гуманітарних дисциплін ВСП Фаховий коледж НУК імені адмірала Макарова.

Освітня програма «*Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))*» з 2026 р.

Освітня програма діє до 01.07.2030 р.

Термін перегляду освітньої програми 1 раз на рік.

ЗМІСТ

Профіль освітньо-професійної програми	5
Перелік компонент освітньо-професійної / наукової програми та їхня логічна послідовність.....	15
Структурно-логічна схема ОП.....	18
Форми атестації здобувачів вищої освіти	21
Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК	21
Таблиця 2. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей	22

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА.
МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))»,
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ А ОСВІТА

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9, 54007. Філологічний факультет Кафедра української мови, літератури та методики навчання
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А 4 Середня освіта (Українська мова і література)
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» / «Secondary education (Ukrainian language and literature. Language and literature (English))»
Форми навчання	Очна (денна) / заочна
Освітня кваліфікація	Бакалавр середньої освіти.
Кваліфікація в дипломі	Освітня програма – «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – А 4 Середня освіта Спеціалізація – А 4.01 Середня освіта (Українська мова і література) Галузь знань – А Освіта Професійна кваліфікація – вчитель української мови і літератури, англійської мови.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра Тип диплому – одиничний 240 кредитів ЄКТС Термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія. МОН України. Сертифікат: НД № 1597064. Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 р. Умовна акредитація
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF – LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, конкурсний відбір за результатами НМТ (ЗНО). Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова», затвердженими Вченою радою університету.
Мова(и) викладання	Українська та англійська мови
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2030 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.nuos.edu.ua

2 – Мета освітньої програми

Підготовка конкурентноспроможного фахівця середньої освіти зі сформованими інтегральними, загальними й фаховими компетентностями вчителя закладу загальної середньої освіти, необхідними для вирішення спеціалізованих завдань і практичних проблем у сфері професійної діяльності

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А 4 Середня освіта (Українська мова і література) Спеціалізація: А 4.01 Середня освіта (Українська мова і література) Код і найменування відповідної деталізованої галузі Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013: 0114 Teacher training with subject specialisation. Об'єкт вивчення – освітні програми й процеси середньої освіти, організація середньої освіти, стандарти середньої освіти, психолого-педагогічна інноватика, організація позашкільної освіти, викладання й навчання в закладах середньої освіти за предметними спеціальностями, психоемоційний, соціальний розвиток здобувачів освіти відповідного віку з урахуванням інклюзії, предметна спеціальність, законодавство в сфері освіти Теоретичний зміст предметної галузі – методи й технології організації освітньої та проектної діяльності в середній освіті, організації позашкільної освіти, методи стимулювання, мотивації та моніторингу результативності освітньо-пізнавальної діяльності з урахуванням інклюзії, особистісно-орієнтовані, цифрові технології викладання й навчання, методи й методики викладання і навчання за предметними спеціальностями середньої освіти, методи роботи з батьками, методи педагогічних досліджень Методи, методики та технології: обладнання для кабінетів (за предметними спеціальностями), цифрове й мультимедійне обладнання, цифрове освітнє середовище й платформи, інформаційні й цифрові освітні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення для освітньої діяльності.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування професійних компетентностей учителів української мови і літератури, англійської мови закладів загальної середньої освіти
Основний фокус освітньої програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка вчителів української мови і літератури та іноземної мови (англійської). <i>Ключові слова:</i> вища освіта, бакалавр, вчитель, українська мова, українська література, англійська мова, зарубіжна література, методика навчання.
Особливості програми	Освітня програма враховує сучасні тенденції реформування середньої освіти, передбачає підготовку до інноваційної професійної педагогічної діяльності, зокрема через обов'язкову практику: 1) навчальна практика з педагогіки та психології – 2 семестр – 2 тижні (3 кредити ECTS); 2) навчальна практика з української мови і літератури та англійської мови – 6 семестр, 2 тижні (3 кредити ECTS); 3) виробнича практика з української літератури – 7 семестр,

	5 тижнів (7 кредитів ECTS); 4) виробнича практика з української та англійської мови – 8 семестр, 7 тижнів (9 кредитів ECTS).
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр середньої освіти за спеціальністю може працювати в освітній галузі (в закладах загальної середньої освіти (гімназіях, ліцеях) різного типу та форми власності (учитель української мови і літератури, англійської мови, педагог-організатор, керівник гуртка тощо).
Подальше навчання	Навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти у закладах вищої освіти України та зарубіжжя за відповідною чи спорідненою освітніми програмами. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти. Опанування сертифікатних програм.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване викладання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід передбачають такі види занять: лекції, практичні заняття, консультації, що здійснюються як очно, так і шляхом віртуального Інтернет-середовища; курсова робота; технологія змішаного навчання; кваліфікаційна робота бакалавра. Навчання, самонавчання передбачає участь здобувачів вищої освіти в наукових гуртках, профільних конкурсах, олімпіадах та / або грантових програмах регіонального, всеукраїнського й міжнародного рівнів; проходження виробничих практик.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). Усні й письмові екзамени, практика, презентації, захист курсової роботи, прилюдний захист кваліфікаційної роботи. Форми контролю: усне й письмове опитування, колоквіуми, тестові завдання, модульні контрольні роботи, комплексні контрольні роботи, круглі столи, курсова робота й проекти, презентації, захист звітів із практик, заліки, іспити, кваліфікаційна робота. Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 6. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,

	наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 7. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність. ЗК 8. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів. ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку. ЗК 10. Здатність до програмування, організації та поетапного проведення теоретичних досліджень, виконання експериментальної роботи й висвітлення здобутих наукових студіювань у виданнях різної категорії; самостійного провадження науково-дослідницької роботи; репрезентації отриманих результатів на наукових заходах на засадах принципів академічної доброчесності. ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Професійні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)	ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність особистості ефективно використовувати мовні засоби (знання правил, словниковий запас) у різних ситуаціях спілкування для досягнення цілей, глибоке фахове володіння мовою як інструментом навчання й виховання. ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність особистості поєднувати глибокі знання з філології з умінням ефективно навчати, використовуючи сучасні методики, цифрові технології; проєктувати уроки, аналізувати навчальні матеріали й формувати комунікативну культуру. ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність безпечно й критично використовувати цифрові технології (ІКТ) у професійній діяльності, зокрема для пошуку, створення, обробки й обміну контентом, змішаного навчання й кібербезпеки. ПК 4. Психологічна компетентність як здатність особистості поєднувати професійно-психологічні знання, вміння й навички саморегуляції, необхідні для ефективної взаємодії, діагностики учнів і психологічного забезпечення освітнього процесу. ПК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність усвідомлювати й керувати власними емоціями, виявляти емпатію, дотримуватися моральних норм і створювати позитивне, безпечне освітнє середовище. ПК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність вчителя будувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію з учнями, батьками та колегами на засадах довіри, рівноправності, поваги та спільної відповідальності за освітній результат

	ПК 7. Інклюзивна компетентність як здатність ефективно навчати й виховувати дітей з особливими освітніми потребами у звичайному середовищі. ПК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність свідомо дбати про власне фізичне, психічне, соціальне й духовне здоров'я, володіючи знаннями, вміннями й навичками безпечної поведінки. ПК 9. Проєктувальна компетентність як здатність прогнозувати, планувати й створювати ефективні освітні процеси, середовища, проєкти або матеріальні об'єкти, враховуючи індивідуальні особливості й поставлені цілі. ПК 10. Прогностична компетентність як здатність передбачати результати своєї діяльності, планувати цілі, завдання, методи та прогнозувати можливі ризики, невдачі чи успіхи. ПК 11. Організаційна компетентність як здатність ефективно планувати, координувати й реалізовувати професійну діяльність, раціонально використовуючи час і ресурси. ПК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність об'єктивно оцінювати результати навчання, аналізувати їх для коригування освітнього процесу й розвивати навички самооцінювання в учнів. ПК 13. Здатність до навчання впродовж життя як здатність визначати умови й ресурси професійного розвитку протягом життя. ПК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях), яка забезпечує ефективну співпрацю, спільне прийняття рішень і розвиток соціального потенціалу.
7 – Програмні результати навчання	
Знання	ПРЗ 1. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти; характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити. ПРЗ 2. Знати сучасний категоріально-термінологічний апарат літературознавства; тенденції української та зарубіжної літератури (в т. ч. фольклору, давньої української літератури) як теоретичного базису дослідницької й прикладної діяльності в галузі літературознавства. ПРЗ 3. Володіти англійською мовою (на рівні B2), зокрема мовленнєвою діяльністю в основних її видах (говорінні, аудіюванні, читанні та письмі); використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності; знати дидактичні засади навчання іноземної мови. ПРЗ 4. Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми). ПРЗ 5. Знати традиційні й інноваційні підходи, закономірності та принципи навчання, методи і прийоми навчання української мови і літератури, англійської мови; теорію сучасного уроку з урахуванням психологічних особливостей здобувачів освіти в умовах військового стану; різні види позакласної роботи з

	української мови та літератури, англійської мови. ПРЗ 6. Знати вікові та індивідуальні особливості учнів, психічні й фізичні зміни, характерні для певного віку для уможливлення вибору ефективних методів, темпу й змісту навчання, забезпечуючи особистісно орієнтований підхід, ефективну соціалізацію; та розвиток задатків; інструменти забезпечення інклюзивного навчання й вимоги до специфіки організації освітнього середовища; шляхи взаємодії з батьками в інтересах школярів. ПРЗ 7. Знати й розуміти ключові компетентності здобувачів освіти й наскрізні уміння, визначені державним стандартами освіти; знати вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти і рівнів сформованості їхніх компетентностей. ПРЗ 8. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, цифрові середовища, професійні онлайнспільноти й цифрові ресурси для безперервного професійного розвитку. ПРЗ 9. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності. ПРЗ 10. Знати й аналізувати методи цілепокладання, планування й проектування процесів навчання й виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їхніх освітніх потреб.
Уміння	ПРУ 1. Демонструвати здатність організувати світний процес й реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови; здійснювати педагогічну діяльність в умовах Нової української школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні. ПРУ 2. Проектувати різні типи уроків на основі компетентнісного, діяльнісного, особистісно-зорієнтованого підходів; добирати доцільні сучасні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами навчального предмету відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку; розробляти річний, тематичний, поурочний план; проектувати діяльність гуртка (факультативу); працювати наукову, науково-методичну літературу. ПРУ 3. Ураховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості учнів для формування мотивації здобувачів освіти й організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності; володіти інструментами забезпечення інклюзивного навчання. ПРУ 4. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси. ПРУ 5. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності. ПРУ 6. Використовувати навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх

	компетентностей, навчати учнів застосовувати їх на практиці. ПРУ 7. Здійснювати різні види оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання з метою подальшого врахування в освітньому процесі. ПРУ 8. З'ясовувати особливості сучасної української літературної мови, історичні аспекти розвитку її, діалектні риси; стилістичні ознаки та ін. Висвітлювати етапи розвитку української та зарубіжної літератури на основі їх інтеграції. ПРУ 9. Володіти комунікативною компетентністю з української та англійської мови ПРУ 10. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.
Комунікація	ПРК 1. Застосовувати навички професійної комунікації зі здобувачами освіти на засадах педагогічного партнерства, забезпечуючи підтримку їх навчальної мотивації та досягнення освітніх результатів. ПРК 2. Дотримуватися принципів толерантності та професійної етики під час взаємодії з учасниками освітнього середовища. ПРК 3. Презентувати фахову інформацію з питань методики навчання української мови і літератури та англійської мови, надаючи консультативну підтримку колегам і дотримуючись професійних стандартів.
Автономія і відповідальність	ПРА 1. Здійснювати професійну діяльність автономно, приймаючи відповідальні рішення у складних професійних/навчальних ситуаціях, забезпечуючи їх обґрунтованість і соціально-етичну виваженість. ПРА 2. Розробляти та реалізовувати проекти, пропонуючи інноваційні рішення професійних завдань із використанням фахових знань. ПРА 3. Здійснювати навчання упродовж усього життя, самостійно визначаючи навчальні цілі та обираючи засоби і ресурси для розвитку професійних та особистісних компетентностей.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедри української мови, літератури та методики навчання філологічного факультету Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. До викладання окремих дисциплін відповідно до їх компетентності й досвіду залучено професорсько-викладацький склад кафедри германської філології філологічного факультету, кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії НУК імені адмірала Макарова. Гарант освітньої програми й викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними вимогами провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає встановленим вимогам. У головному навчальному корпусі експлуатуються 2 локальні мережі, обидві підключено до

	провайдера Internet, ще три локальні мережі з виходом до Internet діють в інших корпусах університету. Користування Інтернет-мережею безлімітне. Для проведення досліджень наявні спеціалізовані навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, методичні кабінети. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Забезпеченість інформаційними й навчально-методичними матеріалами відповідає Ліцензійним вимогам провадження освітньої діяльності. Офіційний вебсайт http://www.nuos.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Освітній процес базується на повному навчально-методичному забезпеченні матеріалами, зокрема підручниками, навчально-методичними й довідковими матеріалами для семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи студентів. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладено на освітньому порталі http://education.nuos.edu.ua/ Наукова бібліотека НУК імені адмірала Макарова систематично поповнюється літературою, що відповідає напрямкам роботи кафедр. У бібліотеці створено автоматизовані робочі місця, електронний каталог, власний електронний бібліотечний фонд, забезпечено доступ через мережу Internet до електронних бібліотек України й світу. Інформаційне забезпечення освітнього процесу й науково-дослідницької роботи здійснює патентний відділ, інформаційний центр, Центр інформаційних технологій, університетське видавництво шляхом тиражування монографій, підручників, навчальних посібників, іншої методичної літератури. Для повноцінного забезпечення навчального й наукового процесу в університеті приділяється постійна увага розвитку бібліотеки, яка продовжує підтримувати її традиційну роль у забезпеченні читачів книгами й іншими друкованими матеріалами, та робить доступними Інтернет-ресурси й електронні матеріали. Розміщення публікацій в інституційному репозитарії забезпечує підтримку наукової діяльності, підвищує рейтинг у науковій спільноті, має відкритий доступ до результатів досліджень; відбувається зростання індексу цитування, збереження авторських прав, підвищення якості наукової комунікації. Пошук усієї літератури доступний через електронний каталог. Працює електронна читальна зала з вільним доступом до мережі Інтернет. Через сайт бібліотеки надається можливість доступу до світових й українських наукових інформаційних ресурсів відкритого доступу. Читальна зала забезпечена бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: http://lib.nuos.edu.ua. НУК імені адмірала Макарова – учасник консорціуму e-VERUM.

	Завдяки унікальним пошуковим можливостям і фаховому відбору документів ці інформаційні продукти становлять значний інтерес для студентів, аспірантів і науковців. Передбачено використання електронних баз даних, які передплачені НУК імені адмірала Макарова: 1. EBSCO Publishing – агрегатор повнотекстових видань. У нашому регіоні доступ до БД EBSCO надають тільки Миколаївська ОУНБ і НБ НУК імені адмірала Макарова. Основний пакет складає 14 БД, деякі з яких представляють особливий інтерес для лінгвістів: Academic Search Premier; ERIC; Newspaper Source; Teacher Reference Center. 2. БД видавництва «Центр навчальної літератури» (Київ) (передплачені НУК до 2018 р.). 3. БД Scopus (передплачені МОН до 2018 р.). 4. Тестовий доступ до БД Компанії Thomson Reuters. 5. China Knowledge Resource Integrated Database: China Academic Journals Full-text Database (CJFD). 6. БД журналів SAGE Premier. 7. Cambridge Journals Online. 8. Електронні книги від De Gruyter.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність у межах договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки, укладених між НУК імені адмірала Макарова й національними ЗВО. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання й проведення досліджень в університетах та наукових установах України. Кредити, отримані в інших університетах України, можуть бути перезараховані відповідно до довідки про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна академічна мобільність може бути зреалізована відповідно до укладених угод із закордонними закладами вищої освіти; в межах участі в міжнародних проєктах; із власної ініціативи студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних студентів проводиться на загальних умовах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти й здійснюється відповідно до законодавства України.
10 – Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою.
11 – Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
Наявність системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	В університеті розроблено, впроваджено в дію й сертифіковано систему управління якістю, що базується на вимогах міжнародного стандарту серії ISO 9001:2015 й Національного стандарту ДСТУ ISO 9001:2015. Упроваджена система сертифікована з 2015 р. компанією «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» й підлягає щорічному аудиту. Сферою

	сертифікації внутрішньої системи забезпечення якості є надання вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до підготовки молодших спеціалістів, молодших бакалаврів, магістрів, докторів філософії, підготовка науково-педагогічного персоналу; проведення наукових досліджень та здійснення науково-технічних розробок, готових до подальшого впровадження й виробництва. Система забезпечення якості освітньої діяльності передбачає здійснення таких процедур і заходів: 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти; 2) здійснення моніторингу й періодичного перегляду освітньої програми; 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті вищого закладу освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою; 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; 7) забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступені вищої освіти й кваліфікації; 8) забезпечення ефективної системи запобігання й виявлення академічного плагіату в наукових розвідках працівників закладів вищої освіти й здобувачів вищої освіти; 9) інші процедури й заходи.
--	---

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їхня логічна послідовність

Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ECTS	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Історія України та української культури	3	Екзамен
ОК 2.	Вступ до професії вчителя-філолога	6	Залік
ОК 3.	Філософія	4	Екзамен
ОК 4.	Фізичне виховання	8	Залік, Залік
ОК 5.	Педагогіка	3	Екзамен
ОК 6.	Психологія	3	Екзамен
Цикл професійної підготовки			
ОК 7.	Кваліфікаційна атестація	4	Іспит
ОК 8.	Навчальна практика з педагогіки й психології	3	Залік
ОК 9.	Навчальна практика з української мови, літератури, англійської мови	3	Залік

ОК 10.	Виробнича практика з української літератури	7	Залік
ОК 11.	Виробнича практика з української та англійської мови	9	Залік
ОК 12.	Сучасна українська літературна мова. Курсова робота з методики навчання української мови / літератури	6, 4, 3, 5, 4, 6, 5 / 35	Залік, Екзамен, Екзамен, Залік, Екзамен, Екзамен, Екзамен
ОК 13.	Вступ до мовознавства	4	Залік
ОК 14.	Вступ до літературознавства	4	Залік
ОК 15.	Стилістика української мови	4	Залік
ОК 16.	Історія української мови	4, 4	Залік Екзамен
ОК 17.	Історія української та зарубіжної літератури	4, 4, 5, 4, 6, 6, 4, 5 / 38	Залік, Екзамен, Екзамен, Залік, Екзамен, Залік, Екзамен, Екзамен
ОК 18.	Практичний курс англійської мови	3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3 / 24	Залік, Екзамен, Екзамен, Екзамен, Залік, Екзамен, Екзамен, Екзамен
ОК 19.	Методика навчання української мови і літератури	4, 3, 6, 4 / 18	Залік, Залік, Залік, Екзамен
ОК 20.	Методика навчання англійської мови	3	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180 ECTS	
Вибірковий компоненти ОП			
ВК 1.	Вибірковий курс загальнотехнічного спрямування	5	Залік
ВК 2.	Вибірковий курс 1	5	Залік
ВК 3.	Вибірковий курс 2	5	Залік
ВК 4.	Вибірковий курс 3	5	Залік
ВК 5.	Вибірковий курс соціально-гуманітарного спрямування	5	Залік
ВК 6.	Вибірковий курс 4	5	Залік
ВК 7.	Вибірковий курс економічного спрямування	5	Залік
ВК 8.	Вибірковий курс 5	5	Залік
ВК 9.	Вибірковий курс 6	5	Залік
ВК 10.	Вибірковий курс 7	5	Залік
ВК 11.	Вибірковий курс 8	5	Залік
ВК 12.	Вибірковий курс 9	5	Залік
ВК 13.	Базова загальнонавчальна підготовка*	3	Залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		60/63* ECTS	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240/243* ECTS	

Вибіркові компоненти програми студент обирає згідно з Положенням про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Обсяг вибіркових компонент складає 25% від 240 кредитів ЄКТС.

2.2. Проведення базової загальновійськової підготовки

* – Освітня компонента «*Базова загальновійськова підготовка*» обов'язково додається до індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти громадян України чоловічої статі (жіночої статі – добровільно) віком від 18 до 25 років, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти.

Від проходження базової підготовки звільняються громадяни, які:

- визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;
- до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
- проходили військову службу;
- мають сертифікат про проходження базової підготовки й здобуття військово-облікової спеціальності.

Базова підготовка складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС (що враховуються в обсяг освітньої програми), яку проходять здобувачі вищої освіти громадяни України чоловічої статі (жіночої статі – добровільно) віком від 18 до 25 років, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС (не враховуються в обсяг освітньої програми).

Практичну підготовку базової підготовки проходять громадяни України чоловічої статі (жіночої статі – добровільно), які навчаються за денною або дуальною формою навчання.

Практична підготовка базової підготовки проводиться після опанування теоретичної підготовки в поточному навчальному році строком до 1 місяця упродовж травня – жовтня за рахунок часу, відведеного на канікулярну відпустку.

Проходження практичної підготовки базової підготовки для здобувачів освіти чоловічої статі – є **обов'язковою** умовою опанування освітньої програми. Відмова здобувача освіти чоловічої статі, який визнаний придатним для військової служби, від проходження практичної підготовки базової підготовки – є підставою для його відрахування з закладу вищої освіти.

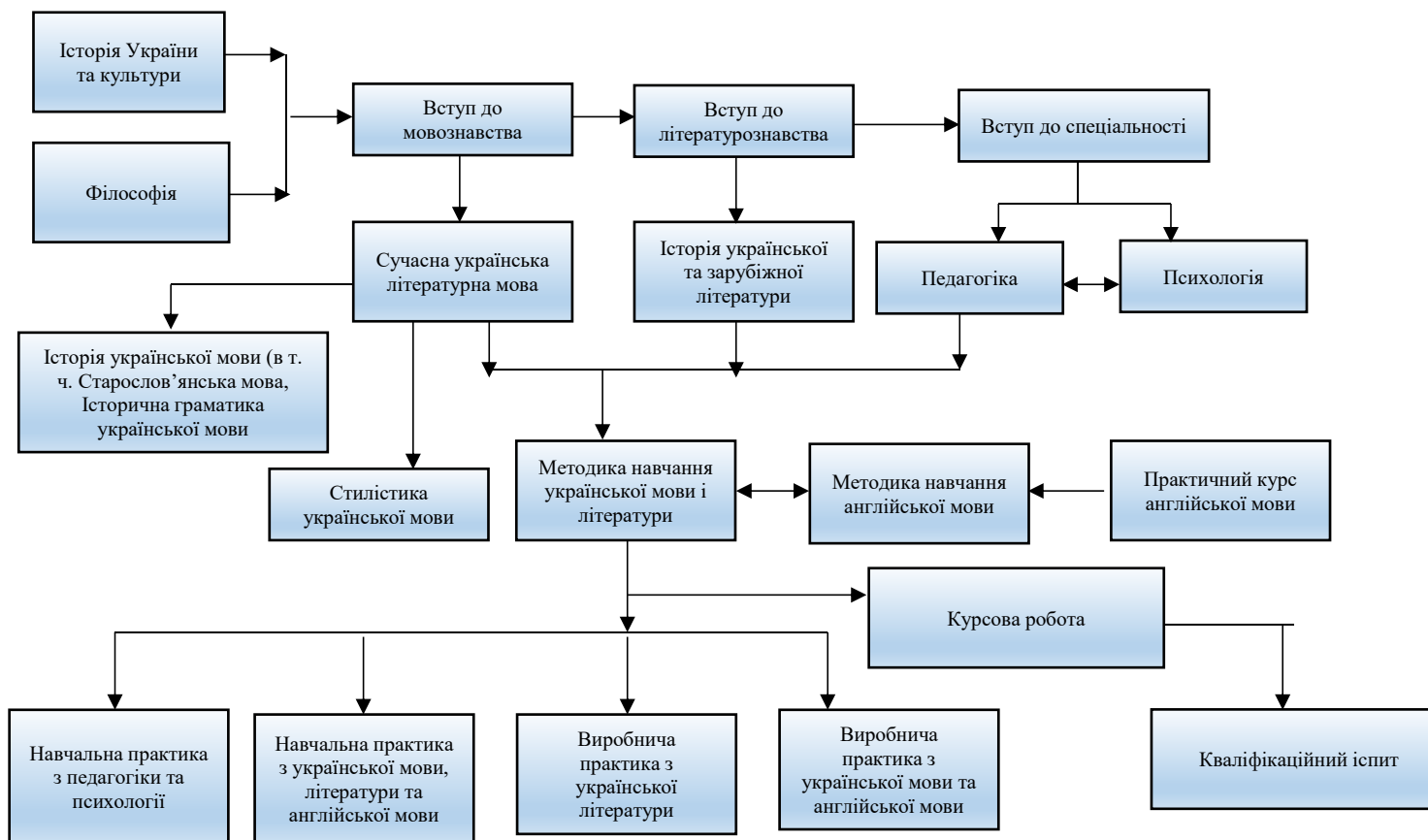
Здобувачі вищої освіти жіночої статі можуть бути залучені до проходження практичної підготовки базової підготовки, якщо вони виявили на це бажання не пізніше ніж за 6 місяців до початку практичної підготовки базової підготовки.

2.3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП (1)

Курс	Цикл загальної підготовки				Цикл професійної підготовки			
	Назва дисципліни	Кількість кредитів ЕКТС	Семестр	Форма контролю	Назва дисципліни	Кількість кредитів ЕКТС	Семестр	Форма контролю
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Курс	Обов'язкові компоненти ОП							
	Історія України та української культури	3	1	Екзамен	Вступ до мовознавства	4	1	Залік
	Вступ до професії вчителя-філолога	6	1	Залік	Вступ до літературознавства	4	1	Залік
	Філософія	4	2	Екзамен	Сучасна українська літературна мова	6	2	Залік
	Фізичне виховання*		1,2	Залік	Історія української та зарубіжної літератури	4, 4	1, 2	Залік /Екзамен
	Педагогіка	3	1	Екзамен	Практичний курс англійської мови	3, 3	1,2	Залік, Екзамен
	Психологія	3	1	Екзамен	Навчальна практика з педагогіки та психології	3	2	Залік
	Вибіркові компоненти ОП							
	Вибірковий курс загальнотехнічного спрямування	5	2	Залік	Вибірковий курс 1	5	2	Залік
	Обов'язкові компоненти ОП							
2 Курс	Фізичне виховання*		3, 4	Залік	Історія мови (в т. ч. Старослов'янська мова. Історична граматики української мови).	6, 4	3, 4	Залік, Екзамен
	Базова загальної підготовки		4	Залік	Сучасна українська літературна мова	6, 3	3,4	Екзамен, Екзамен
					Історія української та зарубіжної літератури	5, 4	3, 4	Екзамен, Залік
					Методика навчання української мови і літератури	5, 3	3, 4	Залік, Залік
					Методика навчання англійської мови	3	4	Екзамен
					Практичний курс англійської мови	3, 3	3,4	Екзамен, Екзамен
	Вибіркові компоненти ОП							
	Вибірковий курс 2	5	3	Залік	Вибірковий курс соціально-гуманітарного спрямування	5	4	Залік
	Вибірковий курс 3	5	3	Залік	Вибірковий курс 4	5	4	Залік
	Обов'язкові компоненти ОП							

				Сучасна українська літературна мова	5, 4	5, 6	Залік, Екзамен	
				Історія української та зарубіжної літератури	6, 6	5, 6	Екзамен, Залік	
				Методика навчання української мови і літератури	6, 4	5, 6	Залік, Екзамен	
				Практичний курс англійської мови	3, 3	5, 6	Залік, Екзамен	
				Навчальна практика з української мови, літератури, англійської мови	3	6	Залік	
	Вибіркові компоненти ОП							
	Вибірковий курс економічного спрямування	5	5	Залік	Вибірковий курс 5	5	5	Залік
					Вибірковий курс 6	5	6	Залік
				Вибірковий курс 7	5	6	Залік	
4 Курс	Обов'язкові компоненти ОП							
				Сучасна українська літературна мова	6, 5	7,8	Екзамен, Екзамен	
				Стилістика української мови	4	8	Залік	
				Історія української та зарубіжної літератури	4, 5	7,8	Екзамен, Екзамен	
				Практичний курс англійської мови	3, 3	7, 8	Екзамен, Екзамен	
				Курсова робота з методики навчання української мови / літератури	3	7	Залік	
				Виробнича практика з української літератури	7	7	Залік	
				Виробнича практика з української та англійської мови	9	8	Залік	
				Кваліфікаційна атестація	4	8	Екзамен	
	Вибіркові компоненти ОП							
				Вибірковий курс 8	5	7	Залік	
				Вибірковий курс 9	5	7	Залік	

Структурно-логічна схема ОП (2)

3. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» проводиться у формі кваліфікаційного іспиту й завершується видачею документа встановленого зразка про набуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з присвоєнням кваліфікації: *Бакалавр середньої освіти. Вчитель української мови і літератури, англійської мови.*

Кваліфікаційний іспит спрямований на перевірку рівня засвоєння здобувачем освіти теоретичного й практичного матеріалу. Кваліфікаційна атестація охоплює два іспити, що проводяться за ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))».

Атестація здійснюється відкрито й публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
ЗК 3									+									+		+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПК 14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК. 01	ОК. 02	ОК. 03	ОК. 04	ОК. 05	ОК. 06	ОК. 07	ОК. 08	ОК. 09	ОК. 10	ОК. 11	ОК. 12	ОК. 13	ОК. 14	ОК. 15	ОК. 16	ОК. 17	ОК. 18	ОК. 19	ОК. 20
ПРЗ 1		+					+		+		+	+	+		+	+			+	
ПРЗ 2	+						+		+	+				+			+		+	
ПРЗ 3							+		+		+							+		+
ПРЗ 4					+			+	+	+		+							+	+
ПРЗ 5		+			+	+	+	+	+	+	+								+	+
ПРЗ 6		+		+	+	+		+	+	+	+									
ПРЗ 7	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРЗ 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРЗ 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРЗ 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 1		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 2		+					+	+	+	+	+								+	+
ПРУ 3				+	+	+	+	+	+	+	+								+	+
ПРУ 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 7		+					+	+	+	+	+								+	+
ПРУ 8							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
ПРУ 9							+		+		+	+	+		+	+		+		+
ПРУ 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРК 3									+	+	+								+	+
ПРА 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРА 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРА 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

